

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, 01104 Vilnius,

Tel. (8 5) 203 4696, faks. (8 5) 203 4692, el. p. info@enmin.lt, enmin.lrv.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2019-09-13 Nr. (7.1-09)3-1305

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PAKEITIMO PROJEKTO TEIKIMAS

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Energetikos ministerija) parengė ir teikia svarstyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo 2014 m. liepos 22 d. nutarimo Nr. 746 „Dėl Nacionalinio elektros ir gamtinių dujų perdavimo infrastruktūros projektų įgyvendinimo plano patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Projektas).

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 746 „Dėl Nacionalinio elektros ir gamtinių dujų perdavimo infrastruktūros prioritetinių projektų įgyvendinimo plano patvirtinimo“ patvirtino Nacionalinį elektros ir gamtinių dujų perdavimo infrastruktūros projektų įgyvendinimo planą (toliau – Nacionalinis planas). Šis planas buvo parengtas atsižvelgiant į strateginio planavimo dokumento būtinybę nacionalinių elektros ir gamtinių dujų perdavimo tinklų plėtrai ir buvo sudarytas siekiant Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje nustatytų tikslų elektros ir gamtinių dujų perdavimo srityje.

Taip pat pažymėtina, kad viena iš Europos Komisijos suformuluotų išankstinių (*ex-ante*) sąlygų, kurių įvykdymas yra vienas iš pagrindinių reikalavimų pradėti naudoti 2014–2020 m. Europos Sąjungos (toliau – ES) investicijas, yra detalaus plano, nustatančio nacionalinius energetikos infrastruktūros prioritetus, patvirtinimas. Europos Komisijos gairėse dėl išankstinių sąlygų yra pateikiami išsamūs kriterijai tokio plano turiniui. Todėl, tik patvirtinus tokį planą, galima skirstyti ES struktūrinę paramą energetikos infrastruktūros (elektros ir dujų perdavimo) projektams. Atsižvelgiant į šių projektų specifiką ir teisinę bazę, reglamentuojančią elektros bei dujų perdavimo sistemų plėtrą, vieninteliai galimi tokių projektų vystytojai kartu ir pareiškėjai gauti ES struktūrinės paramos lėšas šiems projektams yra perdavimo sistemos operatoriai: elektros sektoriuje – LITGRID AB, gamtinių dujų sektoriuje – AB „Amber Grid“. Nacionaliniame plane apibrėžiami elektros ir gamtinių dujų perdavimo infrastruktūros projektai ir jų bendrieji įgyvendinimo principai.

Vadovaudamasi Nacionalinio plano 8 punkto nuostatomis, kurios numato, kad prireikus Nacionalinis planas gali būti atnaujintas atsižvelgus į nuo Nacionalinio plano priėmimo įvykusius pasikeitimus, atsižvelgusi į AB „Amber Grid“ 2019 m. birželio 3 d. raštu Nr. 7-110-517 pateiktus pasiūlymus ir į darbo tvarką LITGRID AB pateiktus pasiūlymus, Energetikos ministerija parengė ir teikia Projektą, kuriuo keičiamas Nacionalinis planas ir jo 1 priedas „Elektros perdavimo infrastruktūros projektų įgyvendinimo lentelė“ ir 2 priedas „Gamtinių dujų perdavimo infrastruktūros projektų įgyvendinimo lentelė“ išdėstomi nauja redakcija.

1 priedo (elektros projektai) pakeitimai:

Projektas teikiamas atsižvelgiant į Lietuvos elektros energijos sistemos 400–110 kV tinklų plėtros planą 2018–2027 m. ir į 2018 m. rugpjūčio 31 d. Valstybinės kainų ir

energetikos kontrolės komisijos suderintą Baltijos šalių perdavimo sistemų operatorių investicijų paraišką Baltijos Šalių Sinchronizacijos projekto pirmajam etapui. Pakeitimai teikiami įvertinus esamų projektų įgyvendinimo eigą, pasikeitusias aplinkybes ir sąlygas. Taip pat siūloma patikslinti projektų preliminarines projektų vertes, įgyvendinimo metus ir tvarkaraštį, įgyvendintus projektus išbraukti, taip pat siūloma patikslinti tolimesnės perspektyvos projektus. Preliminarios projektų investicijų vertės patikslintos atsižvelgiant į LITGRID AB parengtą Lietuvos elektros energijos sistemos 400–110 kV tinklų plėtros planą 2019–2028 m. ir LITGRID AB patvirtintą 2019 m. Investicijų planą.

Nacionalinio plano 1 priedo projekto pavadinimas „Estijos, Latvijos ir Lietuvos elektros energetikos sistemų sujungimas su kontinentinės Europos tinklais darbui sinchroniniu režimu (Lietuvos dalis) (be 330 kV oro linijos Visagino atominė elektrinė–Kruonio hidroakumuliacinė elektrinė statybos“ pakeistas atsižvelgiant į 2019 m. birželio 13 d. priimtą Lietuvos elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymą. Taip pat, atsižvelgdami į tai, kad Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. birželio 21 d. patvirtintoje Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje nėra užsimenama apie naujos atominės elektrinės statybą ir poreikis šiam projektui nebėra aktualus, siūlome patikslinti lentelės šio projekto pavadinimą išbraukiant nuorodą į 330 kV oro liniją Visagino atominė elektrinė–Kruonio hidroakumuliacinė elektrinė.

Atsižvelgdami į tai, kad projektai įgyvendinti, iš Nacionalinio plano 1 priedo siūlome išbraukti šiuos projektus:

- 330 kV elektros perdavimo linijos Kruonio hidroakumuliacinė elektrinė–Alytus statyba;
- 110 kV elektros perdavimo linijos Kretinga–Benaičių vėjo elektrinių transformatorių pastotė statyba;

Atsižvelgiant į tai, kad projektai nebus vykdomi šio ES investicijų laikotarpio apimtyje, siūlome išbraukti šiuos projektus iš 2 priedo:

- 330 kV elektros perdavimo linijos Panevėžys–Mūša ir 330 kV skirstyklos „Mūša“ statyba;
- Elektros energijos tiekimo patikimumo Vilniaus mieste užtikrinimas;
- 110 kV elektros perdavimo linijos Neris–Baltupis statyba;
- 110 kV elektros perdavimo linijos Šilas–Varėna statyba;
- 110 kV elektros perdavimo linijos Kaunas–Eiguliai statyba.

Atitinkami pakeitimai siūlomi ir Nacionalinio plano III skyriuje Elektros perdavimo infrastruktūros projektai.

2 priedo (gamtinių dujų projektai) pakeitimai:

Išanalizavę panašaus pobūdžio viešųjų pirkimų projektų rezultatus, atlikę rinkos tyrimą, pasikonsultavę su VŠĮ Lietuvos verslo ir paramos agentūros specialistais dėl rinkos kainų tendencijų įvertinimo, įvertinę Lietuvos Respublikos finansų ministerijos skelbiamą Lietuvos ekonominės raidos prognozę, atsižvelgę į dujotiekių vidinės diagnostikos metu nustatytą pažeidimų kiekį ir mastą, pasikeitus projekto apimčiai, siūlome patikslinti projekto „Magistralinių dujotiekių atskirų atkarpų rekonstrukcija (I etapas)“ pavadinimą, preliminarą projekto vertę ir įgyvendinimo terminus. Šis projektas susideda iš dviejų dalių: „Magistralinio dujotiekio Vilnius–Panevėžys–Ryga atskirų atkarpų rekonstrukcija“ (projekto vertė 8 125 000 Eur) ir „Magistralinio dujotiekio Vilnius–Kaunas atskirų atkarpų rekonstrukcija“ (projekto preliminarinė vertė 17 275 000 Eur).

Atsižvelgdami į pasikeitusį projektų tvarkaraštį, siūlome patikslinti projektų: „Dujų perdavimo sistemos operatyvaus technologinio valdymo diegimas“ ir „Kontrolinio įtaiso paleidimo ir priėmimo kamerų įrengimas ir dujų perdavimo sistemos operatyvaus technologinio valdymo diegimas (II etapas)“ įgyvendinimo terminus ir gaires.

Nacionalinio plano pakeitimo projekte taip pat siūlome atsisakyti projekto „Ultragarsinių skaitiklių įrengimas“, kurio investicijų suma po atliktos preliminarios rinkos dalyvių apklausos netenkina Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2016 m. rugsėjo 23 d. įsakymu Nr. 1-253 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 6 prioriteto „Darnaus transportavimo ir pagrindinių tinklų infrastruktūros plėtra“ 06.3.1-LVPA-V-104 priemonės

„Gamtinių dujų perdavimo sistemos modernizavimo ir plėtra“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 2 patvirtinimo“ patvirtinto 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 6 prioriteto „Darnaus transportavimo ir pagrindinių tinklų infrastruktūros plėtra“ 06.3.1-LVPA-V-104 priemonės „Gamtinių dujų perdavimo sistemos modernizavimo ir plėtra“ projektų finansavimo sąlygų aprašo 33 punkte numatyto tinkamumo finansuoti kriterijaus, t. y. nesiekia mažiausios galimos projektui skirti finansavimo lėšų sumos. Šį projektą siūlome pakeisti projektu „Magistralinio dujotiekio atskirų atkarpų rekonstrukcija (II etapas)“, kurio poreikis iškilo svarbiuose magistralinių dujotiekių ruožuose vamzdynų vidinės diagnostikos metu atlikus infrastruktūros būklės įvertinimą ir atitiktį dujų perdavimo veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams.

Atlikus rinkos tyrimus ir paskaičiavus projekto sąmatą, nustatyta, kad planuojamų atlikti darbų vertė yra didesnė nei šiuo metu esančioje aktualioje Nacionalinio plano redakcijoje, todėl siūlome patikslinti projekto „Panevėžio dujų kompresorių stoties dujų valymo įrenginių modernizavimas“ preliminarį investicijų vertę.

Išanalizavę panašaus pobūdžio viešųjų pirkimų projektų rezultatus, įvertinant panašaus pobūdžio rinkos kainų pasikeitimą lyginant su ankstesniais metais, siūlome patikslinti projekto „Telšių dujų skirstymo stoties, Šiaulių dujų skirstymo stoties ir Mažeikių dujų apskaitos stoties modernizavimas“ preliminarį investicijų vertę ir įgyvendinimo terminus.

Dėl susidėvėjusios technologinės įrangos, kuriai reikia nuolatinių laiko ir finansinių sąnaudų ir dėl kurios kyla pavojus nutraukti dujų tiekimą vartotojams, siūlome Nacionalinio plano 2 priedo sąrašą papildyti nauju projektu „Grigiškių, Kėdainių ir Vievio dujų skirstymo stočių modernizavimas“. Įrengus papildomus nuotoliniu būdu valdomus uždarymo įtaisus, atliekant vamzdynų remonto darbus ar įvykus avarijai, atjungiant dujotiekio ruožus būtų sudaryta galimybė atjungti trumpesnius dujotiekio ruožus, taip pat būtų nutraukiamas dujų tiekimas mažesniai vartotojų skaičiui, į atmosferą išmetamas mažesnis dujų kiekis. Siūlome papildyti Nacionalinį planą nauju projektu „Uždarymo įtaisų keitimas ir operatyvaus nuotolinio valdymo (SCADA) įrengimas“.

Įgyvendinant Jauniūnų dujų kompresorių stoties statybos projektą, technologinių procesų valdymas buvo numatytas *Windows* XP operacinės sistemos pagrindu. 2014 m. buvo nutrauktas *Windows* XP sistemos palaikymas, nebelieka saugumo atnaujinimų, kurie yra privalomi vykdant Strateginę ar svarbią reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių, energetikos ministro valdymo sričiai priskirtų įmonių ir įrenginių informacinės saugos reikalavimų, patvirtintų Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2013 m. gegužės 2 d. įsakymu Nr. 1-89 „Dėl Strateginę ar svarbią reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių, energetikos ministro valdymo sričiai priskirtų įmonių ir įrenginių informacinės saugos reikalavimų patvirtinimo“, 51 punkto reikalavimus. Siekdami užtikrinti sistemos saugumą, patikimumą ir modernizuoti dujų srautų valdymo sistemas, siūlome įtraukti projektą „Jauniūnų dujų kompresorių stoties valdymo modernizavimas“.

Siekiant sumažinti avarijų tikimybę ir išvengti didelių investicijų į esamo vamzdyno perklojimą, tam tikruose dujų perdavimo tinklo vamzdynuose būtina sumažinti slėgį įrengiant dujų slėgio ribojimo mazgus, todėl Nacionalinio plano sąrašą siūlome papildyti nauju projektu „Slėgio ribojimo mazgų įrengimas dujotiekių atšakose“.

Projekte, atsižvelgdami į projektų įgyvendinimo metu įvykusius pasikeitimus (projektų vertės pasikeitimą, pasibaigus viešųjų pirkimų procedūroms; vertės pasikeitimą, atsižvelgę į dujotiekių vidinės diagnostikos metu nustatytą pažeidimų kiekį ir mastą; projektų įgyvendinimo tvarkaraščio pasikeitimą), siūlome patikslinti šių projektų rodiklius: „Magistralinio dujotiekio atskirų atkarpų rekonstrukcija (I etapas)“ (lentelės 2.14 papunktis), „Dujų perdavimo sistemos operatyvaus technologinio valdymo diegimas“ (lentelės 2.15 papunktis), „Kontrolinio įtaiso paleidimo ir priėmimo kamerų įrengimas ir dujų perdavimo sistemos operatyvaus technologinio valdymo diegimas (II etapas)“.

Projekte taip pat siūlome išbraukti projektą „Ultragarsinių skaitiklių įrengimas“, kurio investicijų suma, kaip paaiškėjo AB „Amber Grid“ atlikus preliminarios rinkos dalyvių apklausas, netenkina Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2016 m. rugsejo 23 d. įsakymu Nr. 1-253 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 6 prioriteto „Darnaus

transportavimo ir pagrindinių tinklų infrastruktūros plėtra“ 06.3.1-LVPA-V-104 priemonės „Gamtinių dujų perdavimo sistemos modernizavimo ir plėtra“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 2 patvirtinimo“ patvirtinto projektų finansavimo sąlygų aprašo 33 punkte numatyto tinkamumo finansuoti kriterijaus, t. y. nesiekia mažiausios galimos projektui skirti finansavimo lėšų sumos.

Siekdami užtikrinti gamtinių dujų perdavimo saugumą ir patikimumą, siūlome papildyti 2 priedą nauju projektu – „Magistralinio dujotiekio atskirų atkarpų rekonstrukcija (II etapas)“, kurio poreikis iškilo svarbiose magistralinių dujotiekių ruožuose vamzdinių vidinės diagnostikos metu atlikus infrastruktūros būklės įvertinimą.

AB „Amber Grid“ savo derinimo rašte teigia, kad Projekto 2 priedo 2.13 papunktyje nurodyto investicinio projekto pavadinimas „Jauniūnų dujų kompresorių stoties valdymo modernizavimas“ tik iš dalies atitinka numatomo įgyvendinti investicijų projekto turinį. AB „Amber Grid“ argumentuoja, kad šiuo metu dujų kompresorių stočių technologinio valdymo sistemos veikia ir kompresorių stočių valdymas yra atliekamas jų teritorijose, o kitų dujų perdavimo objektų valdymas atliekamas valdymo centre, esančiame Vilniuje, kur taip pat yra įrengtas AB „Amber Grid“ duomenų centras. Siekiant užtikrinti saugų dujų tiekimą, būtina įrengti rezervinį dujų kompresorių stočių (tiek Jauniūnų, tiek ir Panevėžio) technologinį valdymą ir pagrindinių AB „Amber Grid“ objektų atžvilgiu saugioje geografinėje vietoje esantį rezervinį duomenų centrą. Projekte numatome įrengti dujų kompresorių stočių rezervinį valdymą iš valdymo centro, esančio Vilniuje, taip pat rezerviniame duomenų centre perkelti ir įrengti dubliuotą IT įrangą, kuri užtikrintų dujų tiekimo technologinį valdymą ir kritinių verslo sistemų veikimą pagrindinio Bendrovės duomenų centro praradimo atveju. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Projekto 2 priedo 2.13 papunktyje projekto pavadinimas „Jauniūnų dujų kompresorių stoties valdymo modernizavimas“ pakeistas į „Dujų kompresorių stočių valdymo modernizavimas ir duomenų centro įrengimas“.

Taip pat pažymime, kad AB „Amber Grid“ savo 2019 m. rugsėjo 3 d. raštu Nr. 7-110-800 pateikė prašymą pakeisti 2 priedo 2.14 papunktį ir 2.8 papunktį. Pakeitimai siūlomi atsižvelgiant į gautus dujotiekių būklės diagnostikos rezultatus ir įvertinus dujotiekių būklės atstatymo alternatyvius sprendimus bei nusprendus atsisakyti dujų slėgio reguliavimo mazgo magistralinio dujotiekio atšakoje į Alytų statybos. Taigi, siūlome 2 priedo 2.14 papunktyje nurodyto investicinio projekto „Slėgio ribojimo mazgų įrengimas dujotiekių atšakose“ bendrą investicijų sumą sumažinti iki 800 tūkst. Eur. AB „Amber Grid“ informavo, kad investicijų projekto parengimo stadijoje, Mažeikių dujų apskaitos stotyje buvo nustatyti papildomi trūkumai, susiję su automatizavimo sistemos funkcionalumu. Šį automatizavimo sistemos funkcionalumo didinimą numatoma atlikti stoties modernizavimo darbų metu, kas sąlygoja didesnę projekto vertę. Atsižvelgus į tai, siūloma Projekto 2 priedo 2.8 papunktyje nurodyto investicinio projekto „Telšių dujų skirstymo stoties, Šiaulių dujų skirstymo stoties ir Mažeikių dujų apskaitos stoties modernizavimas“ bendrą investicijų sumą padidinti 46 tūkst. Eur (iki 4 073 tūkst. Eur).

Pažymime, kad priedai dėstomi nauja redakcija, atsižvelgiant į tai, kad daugiau nei pusę teksto siūloma keisti. Taip pat iš priedų išbraukiami įgyvendinti projektai, o pagal Lietuvos Respublikos finansų ministerijos rekomendacijas keičiamos sąvokos „ES parama“ į „ES investicijos“.

Taip pat pažymėtina ir tai, kad gamtinių dujų perdavimo tarifas gali išaugti ta suma, kurią AB „Amber Grid“ investuos į infrastruktūros projektus, tačiau atkreiptinas dėmesys, kad investicijos yra būtinos sklandžiam sistemos veikimui, todėl būtų investuojama ir negavus ES investicijų ir tokiu atveju tarifas galimai augtų dvigubai didesne suma, kadangi tokio pobūdžio projektams finansuoti numatytas 50 proc. intensyvumas.

Neigiamų teisės aktų projektų įgyvendinimo pasekmių nenumatoma. Nutarimo projektui įgyvendinti papildomų lėšų nereikės. Nutarimo projektas neperkelia Europos Sąjungos teisės aktų. Nutarimo projektas atitinka Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą.

Nutarimo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Nutarimo projektas ir jo lydimieji dokumentai paskelbti viešajam derinimui Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Nutarimo projektas per Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinę sistemą buvo derintas su suinteresuotomis institucijomis ir asmenimis. Lietuvos Respublikos finansų ministerija teisės akto projektą suderino be pastabų. LITGRID AB, UAB „EPSO-G“ pastabų nepateikė. Į AB „Amber Grid“ pastabas ir pasiūlymus buvo atsižvelgta. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos pastabos aptartos derinimo pažymoje. Nutarimų projektus parengė Energetikos ministerijos Energetikos konkurencingumo grupė (grupės vadovas – Karolis Švaikauskas, tel. (8 5) 203 4474, papild. 1, el. p. karolis.svaikauskas@enmin.lt, tiesioginė rengėja – vyr. specialistė Aušra Grėbliūnaitė, tel. (8 5) 203 4474, papild. 3, el. p. ausra.grebliunaite@enmin.lt) ir Energetinio saugumo grupė (grupės vadovas – Dainius Bražiūnas, tel. (8 5) 203 4471, papild. 1, el. p. dainius.braziunas@enmin.lt, tiesioginė rengėja – Gabija Talačkaitė, tel. (8 5) 203 4471, papild. 3, el. p. gabija.talackaite@enmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimo Nr. 746 „Dėl Nacionalinio elektros ir gamtinių dujų perdavimo infrastruktūros projektų įgyvendinimo plano patvirtinimo“ pakeitimo projektas, 9 lapai.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimo Nr. 746 „Dėl Nacionalinio elektros ir gamtinių dujų perdavimo infrastruktūros projektų įgyvendinimo plano patvirtinimo“ pakeitimo projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.
3. Derinimo pažyma, 3 lapai.
4. Institucijų raštai, 7 lapai.

Energetikos ministras

Žygimantas Vaičiūnas